

Yttrande över Kulturstrategiskt program för Stockholms stad

Teaterförbundet för scen och film har tagit del av Kulturstrategiskt program för Stockholms Stad. Teaterförbundet för scen och film vill gärna kommentera några delar av programmet då en stor del av förbundets medlemmar är verksamma i Stockholm. Teaterförbundet för scen och film ingår i paraplyorganisationen KLYS som kommer att lämna ett mer utvecklat yttrande över dokumentet med konkreta synpunkter på vad som saknas utifrån olika konstområdets perspektiv. Inspel från Teaterförbundet ingår även i KLYS svar.

Teaterförbundet för scen och film är ett fackförbund inom scen- och filmområdet. Medlemmarna är yrkesverksamma upphovsmän, artister, teknisk och administrativ personal inom scenkonstområdet, film, radio, TV och bio. Förbundet organiserar sammantaget cirka 8 700 medlemmar med olika anställningsformer. En betydande del av medlemskåren bor och är verksamma i Stockholmsområdet.

Teaterförbundets synpunkter

Utgångspunkten för Stockholms stads kulturstrategiska program är Vision 2040 – *Möjligheternas Stockholm* – som beskriver Stockholm som ”en attraktiv och dynamisk stad med en hög och hållbar tillväxt”. Stockholms kulturliv skildras i visionen som rikt och varierat.

Programmet har två perspektiv: *Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur* samt *Ett kreativt och attraktivt Stockholm*. Dessa är breda perspektiv som inkluderar möjligheter för stockholmarna att ta del av kultur och själva skapa kultur. Samverkan med civilsamhällets organisationer och privata kulturaktörer betonas, och besöksnäring och företagande beskrivs som viktiga delar av ett kreativt och attraktivt Stockholm.

Stockholms stads kulturstrategiska program beskriver strategier på en övergripande nivå och är inte en kulturplan som beskriver hur staden har för avsikt att nå målen. Men även som ett strategiskt dokument är programmet allt för svepande och saknar viktiga aspekter och perspektiv.

Det är positivt att kultur lyfts fram som en viktig del av stadens identitet och medborgarnas förutsättningar för ett bra liv. Dokumentets tyngdpunkt ligger dock på kreativa näringar snarare än kulturens egenvärde, betydelse för samhället och publikens behov av konst och kultur även om detta finns med i beskrivningarna av kulturens sociala värden. Med tanke på de hot mot principen om armlängds avstånd som uppstått bara de senaste åren är det

oroväckande att det kulturstrategiska programmet inte på ett tydligare sätt lyfter denna fråga– både för yrkesverksamma kulturutövare och för kulturen i sig.

Strategin lyfter fram Stockholms positiva utveckling under senare år och de satsningar som gjorts på kulturområdet. Det framgår även att denna ambition ligger fast, samtidigt som det framhålls att det är beroende av hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet. Detta oroar, i kombination med de skrivningar som följer kopplade till digitaliseringens möjligheter.

Pandemin som pågått sedan i mars har synliggjort kulturens betydelse och människors behov av att titta på film, lyssna på musik ta del av opera, teater och olika sceniska framställningar är allt tydligare. Men konst och kultur skapas inte utan kulturskapare. Det blir mot den bakgrunden problematiskt att dokumentet saknar uttalade strategier för hur kulturskapare ska kunna leva och verka i staden. Strategin lyfter fram att en stark och oberoende kultursektor är en förutsättning för en välfungerande demokrati. Dokumentet saknar dock resonemang om konstnärernas och kulturutövarnas arbetsvillkor och vad som krävs för konsten ska skapas. Hur skall det vara att leva som konst- och kulturutövare i Stockholms stad i framtiden? Hur skall staden vara attraktiv för kulturutövarna? Här saknas visioner och strategier.

För att locka till sig och behålla talang, ha konkurrenskraft och skapa nyetableringar måste det finnas möjlighet att arbeta och verka på en plats under långsiktiga förutsättningar. Kulturutövare vill verka professionellt, långsiktigt och hållbart. Det måste vara möjligt för kulturskapare att kunna leva på sin yrkesutövning trots en osäker arbetsmarknad. En frilansande yrkeskår måste också ha möjlighet till kompetensutveckling och livslångt lärande. En grundförutsättning för en fortsatt utveckling av kulturlivet i Stockholm är en robust finansiering, men också tydliga skrivningar och planer för hur detta ska uppnås.

I strategin lyfts fram att staden behöver samarbeta med kulturlivets aktörer för att optimera tillgången till kvaliteten på Stockholms kulturliv, och samverkan är ett återkommande tema. I ljuset av detta är det förvånande att kulturlivets aktörer inte på ett bättre sätt tagits i anspråk i framtagandet av det kulturstrategiska programmet.

En strategi återföljs som regel av en handlingsplan. Teaterförbundet för scen och film ser fram emot en fördjupad dialog kring framtida behov och insatser för att realisera målsättningen av ett starkt och kvalitativt kulturliv som det kulturstrategiska programmet för Stockholms stad siktar mot. Utan en dialog som också involverar kulturskaparnas perspektiv kommer strategin att stå sig slätt.

Simon Norrthon
Förbundsordförande
Teaterförbundet för scen och film

/Mika Romanus
Förbundsdirektör